

FYLLB

Sem - I

15/5/24

Time: 2:30 Hours

TOTAL MARKS: 75 Regular

Note:

1. Please check whether you have got the right question paper.
2. All the questions are compulsory.
3. Figures to the right indicate full marks

Q. I. Answer questions in one or two sentences: (Attempt Any 6) (12 Marks)

1. What is "Joint Board" under the Water Act, 1974?
2. What is Sustainable Development?
3. Define 'Educational Institution' as defined under the Noise Pollution Rules.
4. State the Limitation period for filling an appeal in the NGT.
5. Define Global Warming.
6. What is Eco- Mark?
7. What is the meaning of captive animal under the Wildlife (Protection) Act, 1972?
8. What is "Bar of Jurisdiction" under the Air (Prevention and Control of Pollution) Act, 1981?

Q. II. Write Short Notes (Attempt Any 2) (12 Marks)

1. Bio Medical Waste Rules, 2016
2. Polluter Pays Principle
3. Stockholm Conference
4. Powers and proceedings of National Green Tribunal under NGT Act

Q. III. Situational Problem (Attempt any 2) (12 Marks)

1. Some of the tanneries at a riverbank discharging untreated solid and liquid wastes on the land which reaches into the river, causing the river to be highly polluted. The residents of the city want to stop the pollution being caused by the tanneries.
 - a. What are the legal remedies available to the residents?
 - b. What action can be taken against the defaulting tanneries by the State Pollution Control Board?

2. Mr. Raj had a baking oven with defective chimney which was emitting smoke and fumes causing health hazard to the neighbourhood.
 - a. Define Air Pollutant and Air Pollution.
 - b. State in detail the procedure for collection of emission samples, their analysis, submissions of analysis report and actions taken against defaulters under the Air Act.
3. Savera health care and research centre was located in a crowded locality in the suburbs of Mumbai city. Bio- medical waste including biologicals from the research centre was disposed of incorrectly and mixed with the municipal waste.
 - a. What is the procedure under the Bio-medical wastes rules for segregation, transportation and storage of bio-medical waste?
 - b. What is the duration for which authorization is granted under the Bio-Medical Waste Rules, 2016?
4. Mr. Raj is accused of killing a Wild Animal from a sanctuary without hunting permission.
 - a. What is Sanctuary and hunting as per Wildlife Protection Act, 1972
 - b. Explain the legal provisions for Grant of permit for special purposes under the Wildlife Protection Act.

Q. IV Long Answers (Attempt any 3)

(39 Marks)

1. Explain the constitutional provisions in India for the protection of environment, citing relevant case laws.
2. Explain the composition and functions of the Central Pollution Control Board under the Water Act.
3. Describe the concept environment and scrutinize the salient features of Environment Protection Act, 1986
4. Explain in detail the provisions relating to protection of environment under Indian Penal Code.
5. Explain the process of collection of samples under the Air (Prevention and Control of Pollution) Act, 1981

वेळ: 2:30 तास

एकूण गुण ७५

टीप:

1. कृपया तुम्हाला योग्य प्रश्नपत्रिका मिळाली आहे का ते तपासा.
2. सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
3. उजवीकडील आकडे पूर्ण गुण दर्शवतात

प्र 1. एक किंवा दोन वाक्यात प्रश्नांची उत्तरे द्या: (कोणतेही ६ लिहा)

(१२ गुण)

1. जल अधिनियम, १९७४ अंतर्गत "संयुक्त मंडळ" म्हणजे काय?
2. शाश्वत विकास म्हणजे काय?
3. ध्वनी प्रदूषण नियमांनुसार परिभाषित केल्याप्रमाणे 'शैक्षणिक संस्था' व्याख्या परिभाषित करा.
4. राष्ट्रीय हरित न्यायाधिकरण २०१० मध्ये अपील भरण्यासाठी मर्यादा कालावधी सांगा.
5. पृथ्वीच्या तापमानातील वाढ (ग्लोबल वार्मिंग) ची व्याख्या करा.
6. पर्यावरण चिन्ह (इको मार्क) म्हणजे काय?
7. वन्यजीव (संरक्षण) अधिनियम, १९७२ अंतर्गत बंदिवान प्राण्यांचा अर्थ काय आहे?
8. वायू (प्रदूषण प्रतिबंध आणि नियंत्रण) १९८१ कायद्यांतर्गत "न्यायालयीन अधिकारक्षेत्र मर्यादा (बार ऑफ ज्युरीसडिक्शन)" म्हणजे काय?

प्र. 2. लहान टिपा लिहा: (कोणतेही 2 लिहा)

(१२ गुण)

1. जैव वैद्यकीय कचरा नियम, २०१६
2. प्रदूषक भरपाई तत्व
3. स्टॉकहोम परिषद
4. राष्ट्रीय हरित न्यायाधिकरण कायद्यांतर्गत राष्ट्रीय हरित न्यायाधिकरणाचे अधिकार आणि कार्यवाही

प्र. ३.. कोणतेही २ सोडवा

(१२ गुण)

1. नदीकाठावरील काही चर्मकार प्रक्रिया न केलेला घन आणि द्रव कचरा जमिनीवर सोडतात जो कचरा नदीत पोहोचतो, ज्यामुळे नदी अत्यंत प्रदूषित होते. चर्मकारांमुळे होणारे प्रदूषण थांबवण्याची शहरातील रहिवाशांची इच्छा आहे.

अ. रहिवाशांना काय कायदेशीर उपाय उपलब्ध आहेत?

ब. थकबाकीदार चर्मकारांवर राज्य प्रदूषण नियंत्रण मंडळाकडून काय कारवाई केली जाऊ शकते?

2. श्री राज यांच्याकडे सदोष चिमणी असलेले बेकिंग ओव्हन होते जे धूर आणि धुके उत्सर्जित करत होते ज्यामुळे शेजारच्या लोकांच्या आरोग्यास धोका होता.

अ. वायु प्रदूषक आणि वायु प्रदूषण व्याख्या परिभाषित करा.

ब. उत्सर्जन नमुने गोळा करण्याची प्रक्रिया, त्यांचे विश्लेषण, विश्लेषण अहवाल सादर करणे आणि वायु प्रदूषण कायदांतर्गत डिफॉल्ट्सवर केलेल्या कारवाईची तपशीलवार माहिती द्या.

3. सवेरा हेल्थ केअर आणि संशोधन केंद्र हे मुंबई शहराच्या उपनगरात गर्दीच्या ठिकाणी होते.. संशोधन केंद्रात चुकीच्या पद्धतीने कचऱ्याची विल्हेवाट लावली गेली आणि महापालिकेच्या कचऱ्यात जैव-वैद्यकीय कचरा मिसळला जातोय .

अ. जैव-वैद्यकीय कचरा विलगीकरण, वाहतूक आणि साठवणुकीसाठी जैव-वैद्यकीय कचरा नियमांतर्गत काय प्रक्रिया आहे?

ब. जैव-वैद्यकीय कचरा नियम, २०१६ अंतर्गत किती कालावधीसाठी अधिकृतता दिली जाते?

4. राज यांच्यावर अभयारण्यातील वन्य प्राण्याची शिकार करण्याची परवानगी न घेता मारल्याचा आरोप आहे.

अ. वन्यजीव संरक्षण कायदा, १९७२ नुसार अभयारण्य आणि शिकार म्हणजे काय?

ब. वन्यजीव संरक्षण कायदांतर्गत विशेष कारणांसाठी, शिकारीसाठी परवानगी देण्याच्या कायदेशीर तरतुदी स्पष्ट करा.

प्र. ४. खालील उत्तरे द्या: (कोणतेही ३ लिहा)

(३९ गुण)

1. पर्यावरणाच्या संरक्षणासाठी भारतातील घटनात्मक तरतुदी संबंधित केस कायद्यांचा हवाला देऊन स्पष्ट करा.
2. जल अधिनियम अंतर्गत केंद्रीय प्रदूषण नियंत्रण मंडळाची रचना आणि कार्ये स्पष्ट करा.
3. पर्यावरण संकल्पनेचे वर्णन करा आणि पर्यावरण संरक्षण कायदा, १९८६ च्या ठळक वैशिष्ट्यांची छाननी करा
4. भारतीय दंड संहिता अंतर्गत पर्यावरणाच्या संरक्षणाशी संबंधित तरतुदी तपशीलवार स्पष्ट करा.
5. हवा (प्रदूषण प्रतिबंध आणि नियंत्रण) अधिनियम, १९८१ अंतर्गत नमुने गोळा करण्याची प्रक्रिया स्पष्ट करा.
